PERSOONLIJK VERHAAL

ZANDER & FRIENDS : ROME - CRIPTA DEI CAPPUCCINI

In juli 2025 vloog Zander met drie vrienden voor een week naar Rome. Daar bezochten zij de bekende bezienswaardigheden. In Vaticaanstad/museum werden ze rondgeleid door gids professor 'Indiana Jones'. Op het programma stond ook het Forum Romanum, in de Oudheid het centrum van Rome, nu een openluchtmuseum. Ook het Colosseum, het grootste amfitheater in het Romeinse Rijk, en de Capitolijnse Musea, die op twee locaties het museum voor archeologie en kunst uit de Oudheid en de Renaissance vormen; daar staat het beeld van de stichters van Rome: de wolf met Romulus en Remus. De Trevifontein sloegen ze niet over. En tot slot gingen ze naar de Crypte van de Kapucijnen, een funeraire bezienswaardigheid.

ROME - DE EEUWIGE STAD

Er even lekker een weekje tussen uit met z'n viertjes. Via Airbnb boeken we een flat in bijna hartje Rome, in de wijk Rioni Monti, een district met nauwe straatjes en een ruime selectie aan eettentjes en cafeetjes. Vandaaruit zijn de meeste bezienswaardigheden in Rome te voet te bezoeken, sommige al in 5 minuten. Vanaf Heathrow Airport in Londen vliegen we in een paar uur naar Rome, waar we onze flat betrekken om daarna de omgeving te verkennen. De volgende dagen bezoeken we de bekende topics en tot slot de Crypte ofwel de Bottenkapel van de Kapucijnen.

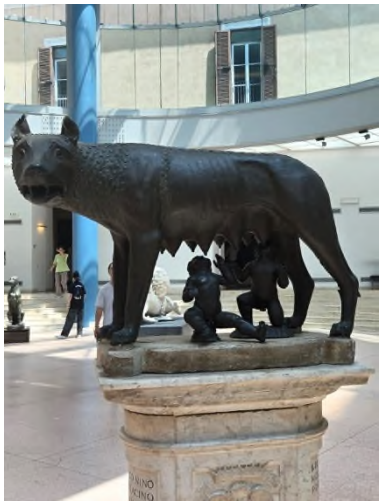
Vaticaan - Laocoöngroep

Colosseum

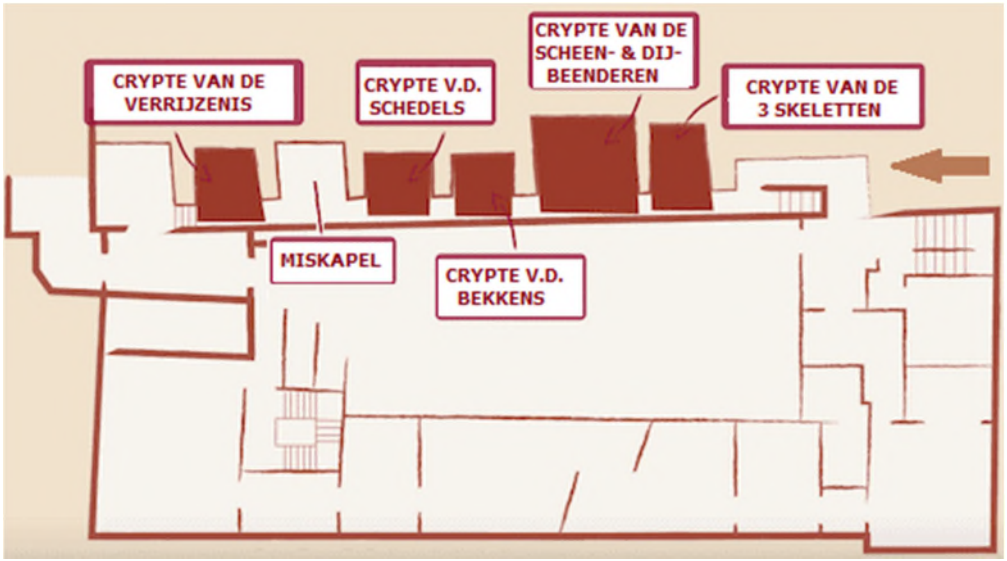
Triomfboog van Constantijn

Romulus en Remus

ROME - CRIPTA DEI CAPPUCCINI - CRYPTE VAN DE KAPUCIJNEN

Eén van de merkwaardigste bezienswaardigheden in Rome is de Cripta dei Cappuccini (Crypte van de Kapucijnen) onder de kerk Santa Maria della Consezione (Heilig Maria van de Onbevlekte Ontvangenis). Het maakt onderdeel uit van Il Convento dei Cappuccini (het klooster van de Kapucijnen) in de Via Veneto 27. De Kapucijnen vormden een kloosterorde, die zich in 1525 afscheidde van de Franciscanen om op een meer authentieke manier naar de geest van Sint Franciscus te leven en terug te gaan naar de basis. Ze droegen sandalen aan blote voeten en een habijt met een capuchon om hun hoofd te bedekken. De naam van de kapucijnen is afgeleid van deze kap.
Klooster, kerk en crypte werden tussen 1626 en 1631 gebouwd in opdracht van paus Urbanus VIII, aangezien zijn broer de kapucijner kardinaal Antonio Barbarini was, tweelingbroer van paus Urbanus VIII. In 1631 trokken hier de kapucijnen in vanuit het klooster Via dei Lucchesi achter de Trevifontein. Ze groeven daarbij de overblijfselen van duizenden medekapucijnen op om ze te herbegraven; het waren honderden karrevrachten met botten. De paus liet voor de vloer van de crypte heilige grond uit de Hof van Olijven in Jeruzalem overkomen. De monniken lieten de botten als een soort kunstwerken en symbolen plaatsen langs de muren van de crypte. Het karwei zou vier jaar geduurd hebben. Daarna begonnen de broeders ook hun eigen lichamen ter beschikking te stellen, maar ook werden er de armen begraven, iedereen voor wie geen behoorlijke begrafenis kon worden geregeld. Er werd 'begraven' tot 1870, toen het begraven in en onder kerken werd verboden.

De Crypte van de Kapucijnen ligt onder de kerk van de Heilige Maria van de Onbevlekte Ontvangenis.
Na het afdalen van de trap kom je in een gang van ongeveer dertig meter lang, die aan de rechterkant geflankeerd wordt door zes kapellen/cryptes, waarin de stoffelijke resten liggen van ongeveer 3700 overledenen uit de periode tussen 1500 en 1870, voornamelijk kapucijnen.

In 1775 bezocht markies de Sade de begraafplaats onder de kerk en beschreef deze als volgt: "Een Duitse priester van dit klooster heeft een monument van grafkunst gecreëerd: nissen, grafkelders, een plafond, ornamenten van een fraai, regelmatig ontwerp, lampen, kruisen, en alles gemaakt van botten en schedels, in zes aangrenzende kamers. In elke nis en onder elke boog bevinden zich goed bewaarde skeletten in verschillende houdingen, sommige liggend, sommige predikend en sommige biddend. Al deze skeletten zijn gekleed in het habijt van de kapucijnen en sommige hebben een baard. Ik heb nog nooit zoiets indrukwekkends gezien. De verschillende graven van deze goede monniken zijn in elk van deze kleine kamers verspreid als stenen in een tuin, en de aanblik van de dood die hen aan alle kanten omringt, weerhoudt hen er niet van even vrolijk te zijn als in de rest van Europa."
Er zijn verschillende hypotheses geopperd over de maker van deze 'kunstwerken'. Het zou een van de kapucijnen zijn geweest, die de Terreur in Frankrijk (1793-1794) waren ontvlucht om hun hoofd te redden van de guillotine en die zeer getalenteerd en bekwaam was in de decoratieve kunst. Of het was de briljante kunstenaar pater Raffaele uit Rome, een getalenteerde kapucijner schilder die in 1805 in Rome overleed. Volgens anderen zou de auteur pater Norbert Baumgartmer uit Wenen (1710-1773) kunnen zijn en een andere mogelijke naam is Ennemond Alexandre Petitot, die van 1746 tot 1750 in Rome verbleef.

CRIPTA DEI TRE SCHELETI - CRYPTE VAN DE DRIE SKELETTEN

De twee kleine skeletten tegen de achterwand zijn leden van de familie Barberini. Ze houden samen een schedel vast met vleugels gemaakt van schouderbladen. In de andere hand hebben ze elk een gevleugelde zandloper, symbool van de tijd die vliegt (*tempus fugit*).

In het midden van het plafond hangt binnen een ovaal van botjes het skelet van prinses Anna Barberini, die rechts een zeis vasthoudt, symbool van de dood die ons allemaal neermaait. De weegschaal aan de linkerkant is een verwijzing naar de dag des oordeels, wanneer God onze goede en slechte daden zal wegen.

Aan de beide zijkanten van de crypte liggen twee kapucijners in een boogvormige nis en tegen de achterwand staan nog eens twee kapucijners in een nis. Ze zijn gekleed in het kapucijner habijt.
Tegen het muurtje en op de grond liggen grafstenen, ter nagedachtenis van diverse kapucijner monniken.

Op de drempel ligt een plaquette met de tekst *Quello che voi siete noi eravamo, quello che noi siamo voi sarete*. Dat betekent:
Wat jullie nu zijn, waren wij ooit, wat wij nu zijn, zullen jullie ooit worden.

CRIPTA DELLE TIBIE E DEI FEMORI - CRYPTE VAN DE SCHEENBEENDEREN EN DIJBEENDEREN

Tegen de achterwand vormt het centrale blok een rijk gefantaseerde en grillige compositie: in een soort poort van schedels bevindt zich bovenaan een kruis in een cirkel. Daaronder zit het Franciscaanse wapen, bestaande uit Christus' blote arm die de geklede arm van Sint Franciscus kruist, bekroond door een kroon van wervels.

In het midden van het plafond hangt een kunstwerk, dat bestaat uit een bonte verzameling van allerlei botten. Het centrale ovale frame in het gewelf is een arrangement van kaakbeenderen versierd met wervels en aan weerszijden twee grote bloemen gemaakt van schouderbladen, met draperieën van wervels.

De zijwanden hebben vier nissen waarin in totaal vier kapucijner monniken in hun habijt staan. Onder hen zijn twee paters die door gelovigen vereerd worden: pater Antoine de Canton, een Chinese monnik en pater Raymond d'Olot († 1867), missionaris in Mesopotamië. Van onder tot boven wisselen stapels botten en schedels elkaar af. Heiligbeenderen zijn geplaatst om de kapitelen te markeren en dienden oorspronkelijk ter versiering van de bogen van de nissen. Op de grond markeren 18 kruisen de graven van verschillende kapucijner monniken.

CRIPTA DEI BACINI - CRYPTE VAN DE BEKKENS

Boven de drie staande kapucijner monniken hangt een groot baldakijn, dat net als de rest van de wand is opgebouwd uit bekkenbeenderen, waaraan een wervelornament hangt.
Aan de verhoogde zijkanten van het baldakijn rusten twee schedels op een constructie, en aan de beide zijkanten bevinden zich twee rozetten.

De centrale rozet op het plafond bestaat uit zeven schouderbladen met hangende wervels, omlijst door heiligbeenderen, voetbeenderen en wervels. De versiering aan de zijkanten eindigt in kruisen met de instrumenten van Christus' lijden: de lans en de spons op een schacht.

Net als in de twee voorgaande kamers tonen de zijwanden twee kapucijner monniken die vredig rusten onder een boogvormige nis. De achtergrond verwijst naar een ornament van voetbotten en knieschijven, dat ook op de achterwand terugkomt.
De achterwand heeft drie nissen met voorovergebogen kapucijnen: de twee aan de zijkanten onder een omgekeerde boog, terwijl de middelste kapucijner monnik staat onder een groot baldakijn. De kruisen op de vloer markeren de graven van zeven kapucijner monniken.

CRIPTA DEI TESCHI - CRYPTE VAN DE SCHEDELS

In het timpaan van de centrale nis tegen de achterwand, staat boven het hoofd van de middelste monnik, een gevleugelde zandloper met schouderbladen: een symbool dat de tijd niet voorbijgaat, maar vliegt. Op de achterwand staan drie kapucijner monniken, bijna alsof ze aan de wandel zijn.

Op de achterwand staan drie kapucijner monniken in hun habijt. Hun achtergrond bestaat uit louter schedels.
De zijwanden bevatten twee liggende kapucijner monniken in een rustende positie in boogvormige nissen, die gevormd worden door spaakbeenderen en dijbeenderen die op hun beurt een raamwerk van schedels ondersteunen.
De kruisen op de grond markeren de graven van zeven kapucijner monniken.
Op het plafond zijn alle soorten botten en botjes terug te vinden.

CAPELLA PER LA MESSA - KAPEL VOOR DE MIS

De Miskapel is de enige crypte waar geen botten zichtbaar zijn. De ruimte wordt gebruikt voor het opdragen van de dodenmis.
Boven het altaar hangt een schilderij van Jean-François Courtois (1627-1707), een Franse kapucijner monnik. Hij plaatste bovenaan in het midden moeder Maria met het kind Jezus. Zij wordt aan beide zijden geflankeerd door een engel en drie heiligen: H. Felix van Cantalice, H. Franciscus van Assisi en H. Antonius van Padua.
Daaronder worden door hen de zielen in het vagevuur bevrijd uit de zuiverende vlammen. De bebaarde figuur onder in het midden, met gevouwen handen, wordt traditioneel geïdentificeerd als de schilder.

Aan de linkerwand bevindt zich een epitaaf met het acroniem DOM, dat staat voor *Deo Optimo Mximo* (Aan God, de beste en grootste). Het bevat het echte hart van Maria Felice Peretti († 1656), de achternicht van paus Sixtus V en een aanhangster van de Kapucijnenorde.
Aan de rechterwand ligt Giuseppe Matteo Orsini († 1660) begraven, die na militaire heldendaden verzocht opgenomen te worden in de Kapucijnenorde. Dat werd afgewezen, maar hij werd wel hier begraven in een habijt.
De kapel bevat ook het graf van de Zouaven, de pauselijke soldaten, die sneuvelden tijdens de (laatste) verdediging van de Kerkelijke Staat in de slag bij Porta Pia in 1870. Het was het begin van een verenigd Italië.

CRIPTA DELLA RESURREZIONE - CRYPTE VAN DE VERRIJZENIS

Op de achterwand vormen de verschillende onderdelen van het menselijk skelet het kader, waarbinnen het schilderij is geplaatst: Jezus die zijn vriend Lazarus opwekt uit de dood.

In de boogvormige nissen aan beide zijwanden, versierd met schedels, dijbeenderen en scheenbeenderen, rusten twee kapucijner monniken.
De kruisen op de vloer markeren de graven van zeven monniken.
Het gewelf is bezet met drie rozetten van heiligbeenderen, en ribben en wervels vormen bloemen.
Bij het schilderij van de opwekking uit de dood van Lazarus eindigt de reis door de crypte met deze boodschap van hoop: de dood is niet het einde. We wachten op de opstanding. Jezus gebood de dood om Lazarus weer tot leven te wekken. Hijzelf stierf een gewelddadige dood, maar stond op de derde dag weer op. En ook wij zullen aan het einde der tijden weer opstaan.

Het bezoek aan deze crypte was voor ons een unieke ervaring.
In deze crypte van de Kapucijnen kwamen we een mooie en ware spreuk tegen:

Wat jullie nu zijn,
waren wij ooit,
wat wij nu zijn,
zullen jullie ooit worden.

Maar vooraleerst verlaten we het rijk van de doden, want boven wacht het daglicht en het leven. We genieten nog even van de stad Rome. En morgen vliegen we weer terug naar Londen, terug naar huis.

© Zander & Terre aarde